

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ causa necessaria sit ad praedictam licentiam concedendam. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

cum de legitima causa, id non postulat Abbatisse, officium, cum cuilibet alteri singulari committi possit. Non igitur postulanda est illius licentia, & ita docent Nauarr. comment. 4. de Regul. n. 60. Graff. 1. p. de off. lib. 2. cap. 2. n. 6. Verum est hoc ita sit, consensus tamen Abbatisse cuilibet ingredientem etiam ex licentia superioris inscripti obtenta est necessarius, quia cum Abbatisse regimen conuentus commissum sit, non est credendum superioris in contra eius voluntatem licentiam alicui concedere illuc ingrediendi.

9. Denique aduerte, licentiam absolute concessam ad ingrediendum monialium conuenit primo ingressu finiri, nisi aliud expresse in concessione delectetur; quia est dispensatio aduersus clausuram iure communi statutam; ac proinde strictè est interpretandam, ut late probat tract. 5. de legib. disp. 4. punct. 14. n. 5. & tradit decisum Aloyf. Riccius praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 649. aliis resoluit. 545. Barbosa 3. p. de potest. episc. alleg. 102. n. 59.

§. III.

Quæ causa necessaria sit ad prædictam licentiam concedendam.

S Y M M A R I V M.

- 1 Quid in hac re ex Pontificum decretis constat?
- 2 Quæ necessitas sufficiat & expenduntur necessitates ex parte conuentus.
- 3 Pro exhortatione faciendi suffragisque suscipiendis in electione Abbatisse non est legitima causa ingressus.
- 4 Non licet ingredi pro beneficienda moniali, nec pro ministracione Eucharistia extra morbum.
- 5 Pro necessitate monialium ingressus licet, sed non debent ancillæ admitti pro necessitate monialis directæ, non autem pro necessitate conuentus.
- 6 Pro administratione sacramentorum moniali infirma scienda.
- 7 Qualiter sacerdos ingredi debet; potest dicere sacrum in infirmaria.
- 8 Ob scpelendam monialem qui ingredi possunt?
- 9 Qualiter medicus, pharmacopola, minor sanguinis & alij similes ingredi possunt.
- 10 Ob consulendam monialem in extremis non licet matri, nec aliis cognatis ingredi.
- 11 Quid de sartoribus, & sutoribus.
- 12 Cessante causa ingressus illico exeuandum est.
- 13 Excellentiæ Episcopi, & superioris possunt puella educanda ingredi.
- 14 Nuptæ ingredi non possunt, nisi ob timorem seuitiæ.
- 15 Viduus, vi vitam tibi degant nequit ab alio præter Romanum Pontificem licentiam concedi.

1. **B**onifac. VIII. in dicto cap. periculosa, de statu Monach. in 6. causam rationabilem, & manifestam expostulabit, manifestam inquam non populo, sed licentiam concedenti, ut docuit Man. Rodrig. 1. 1. quest. regul. q. 45. art. 4. vers. circa causam. At Trident. supradictum decretum declarans, vel limitans eam causam iudicauit rationabilem, quæ necessaria est. Idemque tradidit Pius V. & Greg. XIII. in suis constitutionibus. Quanta autem debeat esse hæc necessitas neque Concilium, neque Pontifices definitur, neque commode definiri poterat, cum ex casibus particularibus, eorumque circumstantiis dependeat, idque reliquerunt arbitrio prudentis. Illud vero est certum, & neque requiri extremam, neque stricissimam necessitatem, sed grauem sufficere, cui mortaliter succurri non potest absque monasterij ingressu: sic Eman. Rodrig. 1. 1. quest. regul. quest. 46. art. 4. Ludouic. de Miranda Manuel. prelat. 1. 2. in fine tract. de sacris monial. q. 2. art. 4. concl. 2. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. n. 17. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 40. Barbosa alleg. 102. n. 48. Placet tamen minorem causam requiri pro ingressu feminarum, quam vitorum, & pro ingressu diurno, quam nocturno; quia minus est indecens, & pro ingressu matris, sororis, alteriusve consanguineæ, quam extraneæ: quia magis pietatem concernit, & pro ingressu in priora receptacula, quam in officinas interiores, & cubicula: quia minus clausuram offendit. Man. dicta q. 46. art. 4. Sanch. lib. 6. sum. c. 16. n. 40. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. n. 17.

2. Hæc igitur necessitas, ex qua licentia conceditur, potest esse necessitas totius conuentus, vel singularium monialium, vel exteriorum ingredientium, quocunque modo contingat, præstat legitimam causam dispersionis. Ut autem hæc clarius innosceant, & ne licentia plus iusto coarctetur, vel excendatur, sigillatim aliqui casus enumerandi sunt. Ex parte conuentus erit sufficiens causa, si artifices ad illius reparatio-

nem ingrediantur: sic Nauarr. com. 4. de Regul. n. 49. Miranda manual. prelat. 1. 2. tract. de sacris monial. q. 2. art. 7. concl. 1. ca. vers. septimus casus, Barbosa alleg. 102. n. 56. Item si aliqua res ponderosa illuc esset introducenda, vel inde extrahenda, quod per moniales commode præstari non potest. Barbosa allegat. 102. n. 56. Sanch. c. 16. n. 56. Item si pro plantandis arboribus, hortoque rigando, & excolendo esset ingressus; quia hæc officia non solent moniales per se exercere. Barbosa n. 55. Sanch. num. 56. Item si pro expeditione alicuius negotij, scriptura in archiuo recondita querenda esset: ab eorum monasterij, possit illuc ingredi; quia nec conuenit clauem fidei monialibus, nec ipsæ regulariter apte sunt huic inquisitioni. Llamas in method. curat. in appendic. §. 6. Sanch. dicta c. 16. n. 55. Item ad expellendum malefactorem ingressus: quare tantum non solum iudici, sed cuilibet ingressus: dedecet enim maxime illum in societate virginum esse. Neque obstat inde eius vitam periclitari: eo quod ex clausura extractus ductetur in carcerem; quippe immunitate Ecclesiæ non gaudet, quia id est per accidens; neque enim moniales tenentur eam diminutione sui honoris malefactoris vitam tueri, neque minus alius debet illius vitæ præferre monialium honestati, & religiose decentiæ: sic Sanch. lib. 6. c. 16. n. 57. Quocirca si malefactori prodest clausura, solum licitum est iudici, & cuilibet alteri illum ex clausura extrahere in Ecclesia relinquendum, ad quam actionem licentia Episcopi, vel superioris conuentus expostulanda est, quæ si negetur, non debet iudex propria autoritate ingredi; vini enim monasterio ingressu inferret. Ad si manifestum sit, malefactorem Ecclesiæ immunitate non gaudere, & potest iudex perita superioris licentia monasterium ingredi; tam ad excipiendam malefactoris confessionem, tam ad ducendum illum in carcerem. Quod si superior petitam licentiam negauerit, quia negatur iniuste, ea omnia potest iudex vtens iure suo ingredi. Sanch. dicta c. 16. n. 58. Item ex parte conuentus licet sufficiens causa ingressus superioris visitatio, constat manifeste ex bulla Gregor. XIII. id superioribus concedentis, ea tamen conditione, vt paucis, itaque seniores, ac religiose personis associati ingrediantur. Unde possunt, & debent ingredi cum secretario, vt visitationem denuncient, edita proponant, exhortationem pro visitatione habeant: decent enim hæc exclusi exteriorum solis visitandis fieri; ac proinde in monialium capitulo. Quod à fortiori procedit: pro publicanda visitatione, cuiusque puniendis. Item ingredi licet ipsi superiores cum secretario ad videndum, & omnia monasterij redè habereant, sit ne clausura reparata, cellæ monialium, earumque suppellectilia religiose paupertati, & honestati decentia, officinæ, & dormitoria provt religiose expedit, & similia. Quæ hæc omnia in bonum conuentus dirigitur, & pro visitatione expedienda maxime necessaria sunt. Sanch. lib. 6. sum. c. 16. n. 54. cum Llamas method. curat. in appendic. §. 7. Barbosa 3. p. de potest. episc. alleg. 102. n. 45.

3. Hanc legitimam causam ingressus extendunt alij pro exhortatione faciendi, suffragisque suscipiendis in electione Abbatisse, quia non decent hæc, sicut nec visitationis denunciatio publicè fieri. Sed immeritò hanc admittunt exceptionem: cum expresse Tridentin. sess. 25. c. 7. de Regularib. dixerit, is qui electioni præest, Episcopus, sive alius superior clausuræ monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. Quæ verba etiam clarè præceptum non continent, & denotant tamen manifestè non esse causam legitimam ingressus electioni Abbatisse præest, cum totum id extra clausuram iamnis Ecclesiæ clausus fieri possit: sic Nauarr. com. 4. de Regularib. n. 59. Man. Rodrig. 1. 1. q. 9. regul. q. 46. art. 5. Ioann. de la Cruz de statu religiof. lib. 1. c. 5. dub. 2. concl. 3. notab. 3. Miranda manual. prelat. 1. 2. in fine tract. de sacris monialib. q. 2. art. 15. concl. 1. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 50. Barb. alleg. 102. n. 46. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. n. 23. Verum si ob inquietudinem monialium, & subornationis periculum, vel ob aliam causam superiores iudicent opus esse monasterium ingredi, & in illius capitulo electionem facere, possunt vtique. Quia Concilium dicto cap. 7. non reuocauit ingressum necessarium in expostulandum, sed declarauit solum electioni assentiam non esse causam necessitatis: sic Nauarr. Joan. de la Cruz Man. Rodrig. Barbosa. Sanch. Suar. nuper relati.

4. Ex his à fortiori constat, non esse sufficientem ingressus causam monialem benedicere, & consecrare, cum hoc ad fenestellas Ecclesiæ possit commode fieri. Sic relato Man. Rodrig. q. 47. art. 10. docet Sanch. dicta cap. 6. n. 52. Idemque est pro ministrando Sacramento Confirmationis, cum possit in loco receptionis Eucharistia designato ministrari; si tamen præ infirmitate illic monialis accedere non possit, periculumque esset absque illo Sacramento decedendi, possit Episcopus ingredi; quia iam est casus necessitatis Sanch. num. 51. Denique pro communi exhortatione facienda nunquam existimo licere ingressum, cum satis aptè ad fenestellas iamnis Ecclesiæ clausus fieri possit.

3. Item ex parte contentus est legitima causa ingressus, si moniales indigeant ad infirma domus officia, & ad curandas infirmas scemiois infirmitatibus: sæpe enim moniales choro destinata non valent iis officiis incumbere, & cum non adint læcæ, seu conuersæ, per quas commodè præstari possint, opus est has famulas recipi: debent tamen recipi sub conditione seruandi clausuram: sic Man. Rodrig. tom. 11. q. 99. regul. quæst. 46. art. 7. & seqq. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 65. & 66. Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 18. & 19. Barbosa allegat. 102. num. 60. An vero pro priuata monialis ministerio admitti possint hæ ancillæ? Affirmat Sanch. n. 66. eo casu quo persona nobilis esset, æque valeat, aut nimia senectus, nec satis per famulas monasterij, seu laicas consulti possit. Cæterum existimo directe ob nullius monialis ministerium recipi ancillas posse, sed omnes recipi debere, vt conuenit infirmis, qui obligationem habet infirmis consulendi. Quod si id præstare non possit perceptas, possunt alia recipi, esto ea intentione recipiantur, vt famulati alicuius singularis applicentur Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 20.

6. Ex parte verò singularium monialium, quarum necessitatis remedium in bonum conuentus redundat, dantur periculis, quibus licitus est ingressus. Primo si moniali agrotanti ministrandum est sacramentum confessionis, Eucharistia, vel extremae vinctiois. Et quidem si adit periculum mortis, nemini est dubium licere, imo superiorem ad eum ingressum obligari, cum non possit aliter ea sacramenta necessitatis sibi subditæ ministrare. Secunda vero hæc extrema necessitate licet ingressus ob ministrandum infirmæ sacramentum confessionis, & Eucharistia, quoties ex præscripto regulæ aliis monialibus ministratur; quia ob infirmitatem deterioris conditionis esse non debet, cum eo tempore magis indigeat. Item illis temporibus, quibus solita erat supradicta sacramenta frequentare, poterit frequentare infirma; quia æquum non est eo subsidio tempore maioris necessitatis priuari: sic Man. Rodrig. tom. 1. quæst. regul. quæst. 47. art. 4. Miranda manuel prelat. 2. tract. de sacris monialibus. q. 2. art. 7. Barbosa alleg. 102. n. 49. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 45. & 46.

7. Ad hæc sacramenta ministranda cum sacerdos ingreditur, ingredi debet indutus alba, seu superpellicio, & stola, & duobus, vel saltem vno socio comitatus, vt cauerit ab Urbano IV. in reg. monialium S. Clarae cap. 7. & tradit Sanch. Man. Miranda, & Barbosa supra. Imo licitum est sacerdoti sic ministrare sacramentum ad eum suum sacrum in infirmaria facere; quia eo facto decentius sacramentum infirmis ministratur, quam si ex Ecclesie custodia deponeretur, specialique consolatione recreantur infirma sacrum audiendo: sic Man. dicta q. 47. art. 4. & 2. dub. Miranda tract. de sacris monialibus. q. 2. art. 18. conclus. 1. Barbosa dicta alleg. 102. n. 49. Insuper licet sacerdoti ingredi, vt monialem in extremis constitutam piis exhortationibus adiuuet, illius serupulos, perturbaciones ledet, indigent enim maxime hoc ministerio moritura. Llamas in method. curat. in append. §. 6. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 48.

8. Secundo moniali obeunte licitus est ingressus omnium illorum, qui ad aperiendum sepulcrum, illamque coaptandam, deferendum defunctæ corpus, officiumque sepulcræ exerecendum necessarii fuerint. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 45. Barbosa alleg. 102. n. 50.

9. Tertio ob curandam monialem infirmam potest medicus ingredi, sed absque famulo; si vero infirmitas grauis sit, expeditaque plures medicos conuocari, omnes ingredi possunt; quia est casus necessitatis. Barbosa alleg. 102. n. 51. Sanch. lib. 6. cap. 16. n. 43. Pharmacopola autem raro licet ingressus, cum possit portionem extra clausuram præparare, & mediis monialibus infirmæ potrigere. Si tamen aliquando opus sit moniales docere, quomodo medicamento aliqua præparanda sunt, vel asserenda, idque non possit præstare extra clausuram existens, possit clausuram ingredi quia est moralis necessitas: sic expressè Sanch. dicto cap. 16. n. 56. Quarto, ingredi potest ob eandem causam medendi monialem minor sanguinis seu barb. tonfori, & Cliturgus; quia est officium infirmæ fatis necessarium, nec illud valent moniales exerecere. Sanch. n. 43. Barbosa num. 14.

10. Quinto de matre, sorore, aliisque consanguineis dubitare quis potest; an causa inuisendi mgnalem morti proximam, eamque consolandi ingredi possint? Sed in hac parte decessionem negatiuum habemus à sacra congregatione, eo quod illa visitatio potius merorem causet, quam solatium, mentem monialis distrahatur, & in amore Dei repescere faciat: sic Man. Rodrig. tom. 1. quæst. regul. quæst. 46. art. 11. Miranda manual. prelat. tom. 1. tract. de sacris monialibus. quæst. 2. art. 4. Barbosa allegat. 102. n. 68. Ioan. de la Cruz lib. 1. de statu religio. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. & alij.

11. Sexto de sartoribus, qui vestes faciunt, & de sutoribus qui calceos suunt, est dubium an legitimam habeant ingressus causam? Negat de vtrisque Barbosa num. 55. quia ram vestes, quam calceos metiti ab extra possunt. Sanch. dict. cap. 16.

n. 43. Huic sententiæ consentit pro sutoribus, quia absque ingressu possunt de calceamentorum mensura certiores fieri, vel ostensio calceo, vel declaratis punctis. At pro sartoribus reprobatur cum Nauarr. Com. 4. de Regular. n. 59. quia existimat moniali vestes commodè aptari non posse, nisi immediate corpus dimeantur. Ergo vero existimo nec his ingressum necessarium esse, nam esto debeant corpus metiri, & panum forcipibus præparare, præstare id possunt in limine clausuræ, ita vt nec monialis egrediatur, nec ipsi ingrediantur.

12. Qui verò ob prædictas necessitates monasteria, ingrediuntur, illis cessantibus exire illico debent. Quia cessat finis concessionis, & præcepti dispensationis. Sed hoc non est ita strictè & rigorosè intelligendum, vt quælibet breuis mora peccatum mortale constituat; quia hæc præcepta morali, & non metaphysico modo sunt intelligenda. Debet ergo mora esse diuturna, vt ex se pateat in fraudem legis fieri: sic Ludouic. de Miranda manual. prelat. tract. de sacris monialibus. quæst. 2. art. 10. Barb. allegat. 102. num. 59. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 68. Man. Rod. 1. q. regul. q. 47. art. 11. & alij.

13. Ex necessitate ingredientium desumi itidem potest sufficiens causa ingressus. In hoc ergo ordine primum locum obtinent puellæ in monasterio educandæ, vt sic religioni afficiantur, illiisque habitum suscipiant, sin minus virtutibus instructæ nubant. Possent inquam ob hanc causam ex licentia Episcopi, vel superioris, Abbatissæ, & maiore parte conuentus consentiente has puellas admitti docent passim doctores testanturque à sacra congregatione decisum Man. 1. q. quæst. regul. quæst. 45. art. 10. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. num. 61. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 21. Barbosa alleg. 102. num. 62. & alij plures apud ipsos. Aliquæ tamen conditiones ex sacra congregatione pro his puellis recipiendis seruandæ sunt teste Man. Sanch. Suar. & Barbosa supra. Prima est, ne monasterium habeat statutum in contrarium; quia illud obseruandum est: eaque de causa si numerus statutus est, vltra numerum recipi non possunt. Secunda, vt adit licentia Episcopi, vel superioris conuentus in scriptis, consentitque Abbatissæ & maioris patris monialium. Tertia, ingredi debent sine ancillis obligata clausuram obseruare, ita vt inde exire possint, nisi non reuertatur. Verum si ob ægritudinem curandam ex licentia Abbatissæ, & conuentus exierint, noua superioris licentia, nouoque Abbatissæ, & monialium consensu accedente recipi possunt. Quarta, debent vti vestibus, quæ vitiginali pudori conueniant. Quinta, ne inhonestè vixerint, præcipue si monasterium non est solitum similes recipere. Sexta, vt quolibet semestri eis anticipata soluantur portio pro alimentis. Septima, vt locum habeant separatam à reliquis monialibus, & nouitiis ad dormiendum, & laborandum. Octaua, ne recipiantur minores septennio, nec maiores 25. eo tamen tempore accedente debet puella vel habitum religionis suscipere, vel ad domum paternam reuertere, ad idque compelli potest ab Episcopo, vel monasterij prelato eum designatione temporis.

14. Secundo, succedunt mulieres nuptæ, quæ separatæ à marito viuunt. Sed hæc nulla ratione admitti possunt ab hac Pontificia dispensatione, vt eo loco virtutibus instruantur; quia hic ingressus non tam necessarius, quam vitilis iudicatur: Miranda manual. prelat. 2. tract. de sacris monialibus. q. 2. art. 2. conclus. unica allegat. 102. n. 66. Si vero ob timorem scilicet mariti ad monasterium confugiant, recipi possunt ex licentia superioris, & Abbatissæ, monialiumque consensu ita vt ob obtinuit; videturque casus summæ necessitatis, & debitæ charitatis, sicque à sacra Congregatione referunt decisum Man. Rodrig. 1. q. regul. q. 69. art. 10. declarat. 13. quamuis in 14. videatur contrarium de c. di. Tho. Zerola præf. Episcopi. 1. p. verbo monialis q. 11. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 64. Ioan. de la Cruz lib. 1. de statu relig. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. Barbosa alleg. 102. n. 66. Debent tamen seruare conditiones pro puellis educandis appostas: vt tradit Zerola, Sanch. Ioan. de la Cruz & Barb. loc. alleg.

15. Tertio restat dicendum de viduis, an in monasterium recipi possint, vt vitam honestam, & à secularibus separatim degant: Quia in re omnino tenendum est, Episcopo, vel monasterij prelato nullatenus permissum esse facultatem concedere ad hunc ingressum, sed Pontificis indulgentia opus esse: Quia casus non necessitatis, sed utilitatis iudicandus est; ac proinde sub potestate Episcopi, vel superioris monasterij non cadit, sic referunt decisum Man. Rodrig. 1. q. regul. q. 46. art. 10. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 64. Barbosa alleg. 102. n. 67. Suar. 1. 4. de relig. tr. 8. lib. 1. c. 10. n. 11. & alij.